

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

29 päivänä kesäkuuta 2023*

Ennakkoratkaisupyyntö – Turvapaikka-asioita ja toissijaista suojelua koskeva yhteinen politiikka – Direktiivi 2004/83/EY – Pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämisen vähimmäisvaatimukset – 4 artiklan 1 kohdan toinen virke – Jäsenvaltion yhteistyö hakijan kanssa hänen hakemukseensa liittyvien olennaisten seikkojen arvioimiseksi – Ulottuvuus – Hakijan yleinen uskottavuus – 4 artiklan 5 kohdan e alakohta – Arviointiperusteet – Kansainvälinen suojelun myöntämistä koskevat yhteiset menettelyt – Direktiivi 2005/85/EY – Asianmukainen tutkinta – 8 artiklan 2 ja 3 kohta – Tuomioistuinvalvonta – 39 artikla – Ulottuvuus – Jäsenvaltioiden menettelyllinen autonomia – Tehokkuusperiaate – Kohtuullinen aika päätöksen tekemiselle – 23 artiklan 2 kohta ja 39 artiklan 4 kohta – Mahdollisen noudattamatta jättämisen seuraukset

Asiassa C-756/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) on esittänyt 23.11.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 9.12.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

X

vastaan

International Protection Appeals Tribunal,

Minister for Justice and Equality,

Irlanti ja

Attorney General,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. G. Xuereb, T. von Danwitz, A. Kumin ja I. Ziemele,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.11.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,
ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- X, edustajinaan B. Burns, solicitor, H. Hofmann, Rechtsanwalt, ja P. O’Shea, BL,
- International Protection Appeals Tribunal, Minister for Justice and Equality, Ireland, ja Attorney General, edustajinaan M. Browne, C. Aherne ja A. Joyce, avustajinaan C. Donnelly, SC, E. Doyle, BL, ja A. McMahan, BL,
- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja A. Hoesch,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman ja J. M. Hoogveld,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Azéma ja L. Grønfeltd,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.2.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY (EUVL 2004, L 304, s. 12) 4 artiklan 1 kohdan ja 5 kohdan e alakohdan sekä pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY (EUVL 2005, L 326, s. 13) 8 artiklan 2 ja 3 kohdan, 23 artiklan 2 kohdan ja 39 artiklan 4 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain yhtäältä X ja toisaalta ensimmäiseksi International Protection Appeals Tribunal (kansainvälistä suojelua koskevien asioiden ylioikeus, Irlanti, jäljempänä IPAT), toiseksi Minister for Justice and Equality (oikeus- ja tasa-arvoministeri, Irlanti), kolmanneksi Irlanti ja neljänneksi Attorney General (virallinen syyttäjä, Irlanti) (jäljempänä yhdessä IPAT ym.) ja joka koskee sitä, että IPAT hylkäsi X:n valituksen päätöksistä, joilla hänen turvapaikkaa ja toissijaista suojelua koskevat hakemuksensa oli hylätty.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2004/83

- 3 Direktiivi 2004/83 on korvattu ja kumottu 21.12.2013 alkaen vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua,

yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2011/95/EU (EUVL 2011, L 337, s. 9). Koska Irlanti ei kuitenkaan osallistunut viimeksi mainitun direktiivin antamiseen eikä se sido sitä, direktiiviä 2004/83 sovelletaan edelleen Irlantiin.

4 Direktiivin 2004/83 2 artiklan a, d, e, f, g ja k alakohtaan sisältyvät seuraavat määritelmät:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ’kansainvälisellä suojelulla’ pakolaisasemaa ja toissijaista suojeluasemaa sellaisina kuin ne on määritelty d ja f alakohdassa;

--

d) ’pakolaisasemalla’ kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista pakolaiseksi jäsenvaltiossa;

e) ’henkilöllä, joka voi saada toissijaista suojelua’, kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, jolle ei voida myöntää pakolaisasemaa mutta jonka suhteen on esitetty merkittäviä perusteita uskoa, että jos hänet palautetaan alkuperämaahansa tai kansalaisuudettoman henkilön ollessa kyseessä entiseen pysyvään asuinmaahansa, hän joutuisi todelliseen vaaraan kärsiä 15 artiklassa määriteltyä vakavaa haittaa, ja jota 17 artiklan 1 ja 2 kohta ei koske ja joka on kykenemätön tai sellaisen vaaran johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan;

f) ’toissijaisella suojeluasemalla’ kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista jäsenvaltiossa henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua;

g) ’kansainvälistä suojelua koskevalla hakemuksella’ kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön esittämää pyyntöä saada suojelua jostakin jäsenvaltiosta, kun hakijan voidaan katsoa tarkoittavan pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa ja kun hakija ei nimenomaisesti pyydä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävää muunlaista suojelua, jota voidaan pyytää erikseen;

--

k) ’alkuperämaalla’ yhtä tai useampaa kansalaisuusmaata tai, kansalaisuudettomien henkilöiden osalta, entistä pysyvää asuinmaata.”

5 Kyseisen direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija on velvollinen esittämään mahdollisimman pian kaikki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiksi tarvittavat seikat. Jäsenvaltio on velvollinen yhteistyössä hakijan kanssa arvioimaan kaikki hakemukseen liittyvät olennaiset seikat.

2. Edellä 1 kohdassa mainitut seikat koostuvat hakijan lausumista, hakijan saatavissa olevista asiakirjoista, jotka koskevat hänen ikäänsä, taustaansa, myös asiaankuuluvien omaisten taustaa, henkilöllisyyttään, kansalaisuuttaan tai kansalaisuuksiaan, aikaisempaa tai aikaisempia asuinmaitaan ja -paikkojaan, aikaisempia turvapaikkahakemuksia, matkareittiään sekä henkilö- ja matkustusasiakirjojaan, sekä kansainvälisen suojelun hakemisen syistä.

3. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arviointi on suoritettava tapauskohtaisesti, ja se käsittää:

- a) kaikki alkuperämaahan silloin, kun jäsenvaltiot tekevät hakemusta koskevan päätöksen, liittyvät asiaan vaikuttavat tosiseikat, mukaan luettuina alkuperämaan lait ja asetukset ja tapa, jolla niitä sovelletaan;
- b) hakijan esittämät asiaan vaikuttavat lausumat ja asiakirjat, mukaan luettuina tiedot siitä, onko hakija joutunut tai voiko hän joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa;
- c) hakijan asema ja henkilökohtaiset olosuhteet, kuten tausta, sukupuoli ja ikä, jotta voidaan arvioida, onko hakijan henkilökohtaisten olosuhteiden perusteella niitä tekoja, joiden kohteeksi hakija on joutunut tai voisi joutua, pidettävä vainona tai vakavana häntä;

--

4. Se seikka, että hakija on jo joutunut vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa tai että häntä on suoraan uhattu vainolla tai tällaisella haitalla, on vakava osoitus hakijan perustellusta pelosta joutua vainotuksi tai todellisesta vaarasta joutua kärsimään vakavaa haittaa, jollei ole perusteltua syytä olettaa, ettei tämä vaino tai vakava haitta tule toistumaan.

5. Vaikka jäsenvaltiot soveltavat periaatetta, jonka mukaan hakijan velvollisuutena on esittää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteluiksi tarvittavat seikat ja vaikka joidenkin hakijan lausumien seikkojen tueksi ei olisi esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, näitä seikkoja ei tarvitse todentaa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hakija on todella yrittänyt esittää näyttöä hakemuksensa tueksi;
- b) kaikki hakijan saatavissaan olevat olennaiset seikat on esitetty ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen puuttumisesta on annettu tyydyttävä selitys;
- c) hakijan lausumia pidetään johdonmukaisina ja uskottavina eivätkä ne ole ristiriidassa hänen tapaukseensa liittyvien saatavilla olevien tapauskohtaisten ja yleisten tietojen kanssa;
- d) hakija on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa heti kun mahdollista, jollei hakija voi esittää uskottavia syitä sille, miksei hän ole toiminut näin; ja
- e) hakija on todettu yleisesti uskottavaksi.”

6 Mainitun direktiivin 15 artiklan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Vakavalla haitalla tarkoitetaan seuraavia:

--

- c) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä.”

Direktiivi 2005/85

7 Direktiivi 2005/85 on korvattu ja kumottu kansainvälisen suojelun myöntämisestä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60). Koska Irlanti ei kuitenkaan osallistunut viimeksi mainitun direktiivin antamiseen eikä se sido sitä, direktiiviä 2005/85 sovelletaan edelleen Irlantiin.

8 Direktiivin 2005/85 johdanto-osan 11 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”On sekä jäsenvaltioiden että turvapaikanhakijoiden edun mukaista, että turvapaikkahakemukset ratkaistaan mahdollisimman nopeasti. Turvapaikkahakemusten käsittelyn organisoinnin olisi oltava jäsenvaltioiden vastuulla, jotta ne voivat kansallisten tarpeiden mukaisesti asettaa etusijalle tai nopeuttaa minkä tahansa hakemuksen käsittelyä ottaen tämän direktiivin vaatimukset huomioon.”

9 Kyseisen direktiivin 2 artiklan b–e alakohtaan sisältyvät seuraavat määritelmät:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

--

- b) ’hakemuksella’ tai ’turvapaikkahakemuksella’ kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tekemää hakemusta, joka voidaan katsoa pyynnöksi saada kansainvälistä suojelua jostakin jäsenvaltiosta [pakolaisten oikeusasemaa koskevan, Genevessä 28.7.1951 allekirjoitetun yleissopimuksen (Yhdistyneiden kansakuntien sopimussarja, osa 189, s. 150, nro 2545 (1954), sellaisena kuin se on muutettuna New Yorkissa 31.1.1967 tehdyllä pöytäkirjalla] perusteella. Kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia pidetään turvapaikkahakemuksina, ellei asianomainen henkilö nimenomaisesti pyydä muunlaista suojelua, jota on mahdollista hakea erikseen;
 - c) ’hakijalla’ tai ’turvapaikanhakijalla’ kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, joka on tehnyt turvapaikkahakemuksen, josta ei ole vielä tehty lainvoimaista päätöstä;
 - d) ’lainvoimaisella päätöksellä’ päätöstä siitä, myönnetäänkö kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle pakolaisasema direktiivin 2004/83/EY nojalla ja johon ei enää sovelleta tämän direktiivin V luvussa säädettyä oikeussuojakeinoja riippumatta siitä, vaikuttaako tämä oikeussuojakeino siten, että hakijat saavat jäädä asianomaisen jäsenvaltion alueelle odottamaan asiansa ratkaisua edellyttäen, ettei tämän direktiivin liitteestä III muuta johdu;
 - e) ’määrittävällä viranomaisella’ jäsenvaltion mitä tahansa lainkäyttöelimiin verrattavaa tai hallinnollista elintä, joka vastaa turvapaikkahakemusten tutkinnasta ja jolla on toimivalta tehdä niistä ensimmäinen päätös, edellyttäen, ettei liitteestä I muuta johdu”.
- 10 Mainitun direktiivin 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että määrittävän viranomaisen turvapaikkahakemuksista tekemät päätökset perustuvat hakemusten asianmukaiseen tutkintaan. Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että

- a) hakemukset tutkitaan ja ratkaistaan yksilöllisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti;
- b) eri lähteistä, kuten Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulta (UNHCR), hankitaan täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja turvapaikanhakijoiden alkuperämaissa ja tarvittaessa myös kauttakulkumaissa vallitsevasta tilanteesta ja että nämä tiedot ovat hakemusten tutkinnasta ja ratkaisemisesta vastaavan henkilöstön saatavilla;
- c) hakemusten tutkinnasta ja ratkaisemisesta vastaavalla henkilöstöllä on tiedot turvapaikka- ja pakolaisoikeuden alalla sovellettavista keskeisistä periaatteista.
3. Jäljempänä V luvussa tarkoitetuilla viranomaisilla on oltava oikeus määrittävän viranomaisen tai hakijan välityksellä tai muulla tavoin tutustua 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin yleistietoihin, joita ne tarvitsevat tehtäviensä hoitamisessa.”
- 11 Saman direktiivin 23 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Jäsenvaltiot käsittelevät turvapaikkahakemukset II luvun peruseriaatteiden ja takeiden mukaisessa tutkintamenettelyssä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että menettely saadaan päätökseen mahdollisimman pian, tämän kuitenkin rajoittamatta asianmukaista ja perusteellista tutkintaa.
- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että silloin, kun päätöstä ei voida tehdä kuuden kuukauden kuluessa, asianomaiselle turvapaikanhakijalle on joko
- a) tiedotettava käsittelyn viivästyemisestä; tai
- b) annettava pyynnöstä tiedoksi ajankohta, jona hänen hakemustaan koskeva päätös on odotettavissa. Ennakkotieto ei kuitenkaan velvoita jäsenvaltiota tekemään asianomaista hakijaa koskevaa päätöstä mainittuun ajankohtaan mennessä.”
- 12 Direktiivin 2005/85 28 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”Jäsenvaltiot voivat katsoa turvapaikkahakemuksen perusteettomaksi vain, jos määrittävä viranomainen on todennut, että hakijalla ei ole edellytyksiä pakolaisaseman saamiseksi direktiivin 2004/83/EY nojalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 19 ja 20 artiklan soveltamista.”
- 13 Direktiivin 2005/85 39 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että turvapaikanhakijoilla on oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon tuomioistuimessa hakeakseen muutosta:
- a) päätökseen, joka koskee heidän tekemäänsä turvapaikkahakemusta – –
- –
4. Jäsenvaltiot voivat säätää määräajasta, jonka kuluessa 1 kohdassa tarkoitetun tuomioistuimen on tutkittava määrittävän viranomaisen päätös.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 14 X on Pakistanin kansalainen, joka saapui Irlantiin 1.7.2015 oleskeltuaan vuosina 2011–2015 Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa hän ei ollut jättänyt kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta.
- 15 X teki 2.7.2015 pakolaisaseman myöntämistä koskevan hakemuksen Irlannissa. Kyseinen hakemus, jossa tukeuduttiin alun perin totuudenvastaiseen lausumaan, jonka X myöhemmin oikaisi ensimmäisessä puhuttelussaan, perustui siihen, että hän oli ollut erittäin lähellä pommin räjähdyspaikkaa Pakistanissa eräiden hautajaisten yhteydessä sattuneessa terroristi-iskussa, jossa kuoli noin 40 henkilöä, joista hän tunsu kaksi. X esittää kyseisen tapahtuman vaikuttaneen häneen voimakkaasti siten, että hän pelkää Pakistanissa asumista ja sitä, että hän joutuu kärsimään vakavaa haittaa, jos hänet käännytetään sinne. Hän väittää olevansa ahdistunut ja masentunut ja kärsivänsä unihäiriöistä. Refugee Applications Commissioner (pakolaisten hakemuksia käsittelevä elin, Irlanti) hylkäsi hakemuksen 14.11.2016 tekemällään päätöksellä.
- 16 X valitti kyseisestä päätöksestä 2.12.2016 Refugee Appeals Tribunaliin (turvapaikka-asioiden ylioikeus, Irlanti). Valituksen käsittely keskeytettiin 31.12.2016 tehtyjen lainsäädäntömuutosten vuoksi, koska voimaan tuli kansainvälisestä suojelusta vuonna 2015 annettu laki (International Protection Act 2015), jolla aiemmin säädetyt kansainvälistä suojelua koskevat eri menettelyt yhtenäistettiin ja jolla perustettiin muun muassa International Protection Office (kansainvälisen suojelun virasto, Irlanti, jäljempänä IPO) ja IPAT.
- 17 X esitti 13.3.2017 toissijaista suojelua koskevan hakemuksen. Myös IPO:n päätöksestä, jolla kyseinen hakemus hylättiin, valitettiin IPAT:iin.
- 18 IPAT hylkäsi molemmat valitukset 7.2.2019 antamallaan ratkaisulla.
- 19 X valitti 7.4.2019 High Courtiin (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) ja vaati IPAT:n ratkaisun kumoamista.
- 20 Hän esittää valituksensa tueksi ensinnäkin, että IPAT oli tutustunut puutteellisiin ja vanhentuneisiin, vuosilta 2015–2017 peräisin oleviin alkuperämaata koskeviin tietoihin, joten se ei ollut ottanut huomioon Pakistanissa 7.2.2019 annetun päätöksen antamisajankohtana vallinnutta tilannetta. Hänen mukaansa IPAT ei ollut myöskään tutkinut asianmukaisesti käytettävissään olleita tietoja.
- 21 Toiseksi X pitää 2.7.2015 tehdyn hakemuksen ratkaisemiseen kulunutta aikaa ilmeisen kohtuuttomana ja tehokkuusperiaatteen, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan ja direktiivissä 2005/85 säädettyjen menettelyllisten vähimmäisvaatimusten vastaisena.
- 22 Kolmanneksi X esittää, että IPAT:lle oli ilmoitettu hänen mielenterveyden tilastaan, mutta IPAT ei ollut varmistunut siitä, että sillä oli käytettävissään kaikki tarvittavat todisteet voidakseen ratkaista hakemukset asianmukaisesti. X:n mukaan IPAT:n olisi pitänyt pyytää erityisesti lääketieteellis-oikeudellista asiantuntijalausuntoa, jota käytetään yleisesti kidutetuksi joutuneen henkilön turvapaikkahakemuksen tukena, tai jotakin muuta asiantuntijalausuntoa hänen mielenterveytensä tilasta.

- 23 Neljänneksi X:ään ei sovellettu muiden hänen hakemuksensa kannalta merkityksellisten seikkojen osalta periaatetta, jonka mukaan epätietoisessa tapauksessa ratkaisu on tehtävä hakijan hyväksi, vaikka hänen mielenterveytensä tilaa ei ollut todettu eikä otettu asianmukaisesti huomioon. Joitakin hänen väitteisiinsä sisältyneitä merkityksellisiä seikkoja ei ollut selvitetty tai ne oli jätetty huomiotta, eivätkä toimivaltaiset viranomaiset olleet tehneet hänen kanssaan lainkaan yhteistyötä muun muassa mainitun lääketieteellis-oikeudellisen asiantuntijalausunnon osalta.
- 24 Viidenneksi kyseisen tapauksen olosuhteissa, joille on ominaista se, että hakija myönsi sen, että aiempi versio väitetyistä tapahtumista oli perätön, ja että on vähintäänkin mahdollista, että hakijalla oli mielenterveysongelmia, olisi kohtuutonta päätellä, ettei X ole uskottava väitteidensä olennaisten näkökohtien osalta.
- 25 High Court huomauttaa tältä osin aluksi, ettei IPAT ollut hankkinut ajantasaisia lähtömaatietoja eikä lääketieteellis-oikeudellista asiantuntijalausuntoa. Se pohtii kuitenkin, oliko IPAT velvollinen hankkimaan tällaisen asiantuntijalausunnon unionin oikeuden nojalla ja onko unionin oikeuden mukaista se, että X:n vaaditaan kansallisen oikeuden mukaisesti näyttävän lisäksi toteen tästä laiminlyönnistä aiheutunut vahinko, jotta IPAT:n ratkaisu voitaisiin kumota.
- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tämän jälkeen, mitä johtopäätöksiä sen on tehtävä siitä, että hakemuksen esittämisen 2.7.2015 ja IPAT:n ratkaisun antamisen 7.2.2019 välillä kului yli kolme ja puoli vuotta, jota se katsoi voivansa pitää kohtuuttoman pitkänä aikana.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on vielä epävarma siitä, voiko vain yksi totuudenvastainen lausuma, jonka X oli ensimmäisen tilaisuuden saatuaan selittänyt ja lopulta oikaissut, riittää perusteeksi X:n yleisen uskottavuuden kyseenalaistamiselle.
- 28 Tässä tilanteessa High Court on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Tilanteessa, jossa yhteistyövelvoitetta, sellaisena kuin sitä kuvataan 22.11.2012 annetun tuomion M (C-277/11, ECLI:EU:C:2012:744) 66 kohdassa, ei ole noudatettu lainkaan toissijaista suojelua koskevan hakemuksen yhteydessä, onko kyseisen hakemuksen käsittelyltä '[viety] kokonaan sen tehokas vaikutus' 15.10.2015 annetussa tuomiossa komissio v. Saksa (C-137/14, ECLI:EU:C:2015:683) tarkoitetulla tavalla?
 - 2) Jos [ensimmäiseen kysymykseen] vastataan myöntävästi, pitäisikö edellä mainitun yhteistyövelvoitteen rikkomisen yksinään antaa hakijalle oikeus siihen, että päätös kumotaan?
 - 3) Jos [toiseen kysymykseen] vastataan kieltävästi, kenellä on soveltuvin osin velvollisuus näyttää toteen, että hylkäävä päätös olisi saattanut olla toisenlainen, jos päätöksentekijä olisi tehnyt asianmukaista yhteistyötä?
 - 4) Olisiko sen, ettei päätöstä kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ole tehty kohtuullisessa ajassa, annettava hakijalle oikeus päätöksen kumoamiseen sen tekemisen jälkeen?
 - 5) Vapauttaako jäsenvaltiossa sovellettavan turvapaikanhakijoiden suojelua koskevan sääntelykehityksen muuttamiseen kulunut aika kyseisen jäsenvaltion velvollisuudesta soveltaa kansainvälistä suojelua koskevaa sääntelyjärjestelmää, jonka mukaan päätös tällaista suojelua koskevasta hakemuksesta on tehtävä kohtuullisessa ajassa?

- 6) Jos [kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta käsittelevällä] päätöksentekijällä ei ole riittävästi näyttöä hakijan mielenterveyden tilasta mutta jos asiassa on jonkinlaista näyttöä hakijan mahdollisista mielenterveysongelmista, onko kyseinen päätöksentekijä 22.11.2012 annetussa tuomiossa M (C-277/11, EU:C:2012:744, 66 kohta) mainitun yhteistyövelvoitteen mukaisesti tai muutoin velvollinen tekemään lisäselvityksiä tai onko sillä jokin muu velvollisuus ennen lopullisen päätöksen tekemistä?
- 7) Jos jäsenvaltio noudattaa direktiivin [2004/83] 4 artiklan 1 kohdan mukaista velvoitettaan arvioida kaikki hakemukseen liittyvät olennaiset seikat, onko sallittua todeta, ettei hakijan yleistä uskottavuutta ole näytetty toteen, pelkästään yhden sellaisen valheen perusteella, joka on selitetty ja oikaistu ensimmäisen kohtuudella mahdollisen tilaisuuden tullen sen jälkeen, ilman muita samansuuntaisia seikkoja?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

- 29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt, että asia käsiteltäisiin Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklassa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitettussa kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 30 Unionin tuomioistuin päätti 17.12.2021 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan, ettei pyyntöä ollut syytä hyväksyä, koska kyseinen tuomioistuin ei ole esittänyt mitään tietoja, joiden perusteella olisi voitu todeta, että asian ratkaiseminen olisi kiireellistä. Mainittu tuomioistuin ei etenkään ollut viitannut siihen, että X olisi otettu säilöön, eikä varsinkaan esittänyt syitä, joiden vuoksi unionin tuomioistuimen vastaukset olisivat voineet olla ratkaisevia X:n mahdollisen vapauttamisen kannalta.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

- 31 Ensinnäkin IPAT ym. esittävät, että toisin kuin ensimmäisen kysymyksen sanamuodossa annetaan ymmärtää, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole todennut toimivaltaisille viranomaisille kuuluvan yhteistyövelvoitteen täydellistä laiminlyöntiä eikä se olisi voinut tehdä tällaista toteamusta käsiteltävänä olevan asian tosiseikkojen perusteella. Kysymys on niiden mukaan siten hypoteettinen, ja sillä unionin tuomioistuinta pyydetään antamaan lopullinen ratkaisu pääasian tosiseikoista, mikä ei kuulu sen toimivaltaan. Kyseiset seikat vaikuttavat yhtä lailla toiseen ja kolmanteen kysymykseen, koska ne liittyvät läheisesti ensimmäiseen kysymykseen.
- 32 Toiseksi IPAT ym. esittävät, että myös neljäs ja viides kysymys ovat hypoteettisia, koska High Court ei ole todennut, että velvollisuutta antaa ratkaisu kohtuullisessa ajassa ei olisi noudatettu.
- 33 Kolmanneksi ne mainitsevat, että kuudenteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata, koska IPAT oli ottanut huomioon X:n esittämät lääketieteelliset todisteet niitä kyseenalaistamatta.
- 34 Neljänneksi ne katsovat, että seitsemäs kysymys on hypoteettinen, koska X on täsmentänyt, ettei hän kiistä IPAT:n toteamuksia hänen uskottavuudestaan, ja koska myönnetty valhe ei – toisin kuin seitsemännessä kysymyksessä annetaan ymmärtää – ollut ainoa seikka, jonka vuoksi IPAT oli

- katsonut, ettei X:n uskottavuutta ollut näytetty toteen. X oli nimittäin vasta hyvin myöhään maininnut menneisiin tapahtumiin liittyviä keskeisiä seikkoja eikä ollut hakenut kansainvälistä suojelua alkuperäisessä hakemuksessaan.
- 35 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa menettelyssä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Kun esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 20.9.2022, VD ja SR, C-339/20 ja C-397/20, EU:C:2022:703, 56 kohta).
- 36 Kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vastaamisesta kieltäytyminen on mahdollista vain, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkinnalla ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen tai jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 20.9.2022, VD ja SR, C-339/20 ja C-397/20, EU:C:2022:703, 57 kohta).
- 37 Unionin tuomioistuimen tehtävänä on Euroopan unionin tuomioistuinten ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat sellaisina kuin ne on ennakkoratkaisupyynnössä esitetty (tuomio 20.10.2022, Centre public d'action sociale de Liège (Palauttamispäätöksen peruminen tai lykkääminen), C-825/21, EU:C:2022:810, 35 kohta).
- 38 Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on määrittänyt esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, niiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei siten ole unionin tuomioistuimen tehtävä (tuomio 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, 50 kohta).
- 39 Nyt käsiteltävässä asiassa on ensimmäiseksi mainittava, että ensimmäisestä, toisesta ja kolmannelta kysymyksestä ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, merkitsevätkö ilmoitetut tosiseikat yhteistyövelvoitteen rikkomista ja mitä päätelmiä sen on mahdollisesti tehtävä tällaisesta toteamuksesta, kun otetaan huomioon kansallisessa oikeudessa kyseisen tuomioistuimen toimivallalle asetetut rajat. Toisin kuin IPAT ym. väittävät, näissä kysymyksissä ei ole mitään hypoteettista, koska ne ovat pääasian ytimessä. Lisäksi unionin tuomioistuinta pyydetään vastaamaan näihin kysymyksiin tulkitsemalla unionin oikeutta, joten se voi vastata niihin antamatta lopullista ratkaisua pääasian tosiseikoista.
- 40 Toiseksi on mainittava, että koska ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee yksiselitteisesti, että High Court pohtii mahdollisuutta todeta, ettei velvollisuutta antaa ratkaisu kohtuullisessa ajassa ole noudatettu, neljäs ja viides kysymys eivät voi olla hypoteettisia pelkästään sen vuoksi, ettei kyseinen tuomioistuin ole vielä tehnyt tällaista toteamusta.
- 41 Kolmanneksi se, että IPAT otti X:n esittämät lääketieteelliset todisteet huomioon niitä kyseenalaistamatta, ei millään tavoin horjuta kuudennen kysymyksen, joka koskee mahdollista velvollisuutta hankkia täydentävä lääketieteellis-oikeudellinen asiantuntijalausunto, merkityksellisyyttä.

- 42 Neljänneksi IPAT ym. riitauttavat seitsemännen kysymyksen tutkittavaksi ottamista koskevilla väitteillään ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tosiseikkoja koskevat toteamukset sekä sen arvioinnin seitsemännen kysymyksen merkityksellisyydestä pääasian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuimen tehtävänä ei kuitenkaan ole asettua ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen sijaan tosiseikkojen toteamisen eikä tällaisen arvioinnin osalta.
- 43 Edellä esitetystä seuraa, että IPAT:n ym. esittämät väitteet ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisesta on hylättävä perusteettomina.

Ensimmäinen ja kuudes kysymys, jotka koskevat yhteistyövelvoitetta

- 44 Ensimmäisellä ja kuudennella kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että siinä säädetty yhteistyövelvoite velvoittaa määrittävän viranomaisen hankkimaan yhtäältä ajantasaisia tietoja kaikista merkityksellisistä tosiseikoista, jotka koskevat turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua hakevan henkilön alkuperämaassa vallitsevaa yleistä tilannetta, sekä toisaalta hakijan mielenterveyden tilaa koskevan lääketieteellis-oikeudellisen asiantuntijalausannon, jos asiassa on olemassa viitteitä mielenterveysongelmista, jotka voivat johtua alkuperämaassa sattuneesta traumatisoivasta tapahtumasta.
- 45 Aluksi on mainittava, että direktiivin 2004/83 4 artikla koskee, kuten sen otsikosta ilmenee, ”tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointia”.
- 46 Kyseisen säännöksen 1 kohdassa säädetään yhtäältä, että jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija on velvollinen esittämään mahdollisimman pian kaikki hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa perusteiksi tarvittavat seikat. Toisaalta jäsenvaltio on velvollinen yhteistyössä hakijan kanssa arvioimaan kaikki hakemukseen liittyvät olennaiset seikat.
- 47 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, tosiseikkojen ja olosuhteiden arvioinnissa on kaksi erillistä vaihetta. Ensimmäinen vaihe koskee niiden tosiseikkojen vahvistamista, jotka voivat toimia hakemusta tukevinä todisteina, kun taas toisessa vaiheessa on kyse näiden todisteiden oikeudellisesta arvioinnista, mikä tarkoittaa päätöksen tekemistä siitä, onko kyseessä olevan tapauksen tosiseikaston perusteella katsottava, että direktiivin 2004/83 9, 10 tai 15 artiklassa säädetty kansainvälisen suojelun myöntämisen aineelliset edellytykset täyttyvät (tuomio 22.11.2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, 64 kohta).
- 48 Vaikka direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohdan mukaan hakija on velvollinen esittämään mahdollisimman pian kaikki kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustaan tukevat perustelut, unionin tuomioistuin on jo selventänyt, että jäsenvaltioiden viranomaisten on tarvittaessa toimittava aktiivisesti yhteistyössä hakijan kanssa hakemukseen liittyvien olennaisten seikkojen määrittämiseksi ja täydentämiseksi; näillä viranomaisilla sitä paitsi on usein hakijaa paremmat mahdollisuudet saada tieto tietyn tyyppisistä asiakirjoista (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, 65 ja 66 kohta).
- 49 Tällaisen yhteistyön laajuudesta on todettava, että kyseisen säännöksen asiayhteydestä ja erityisesti yhtäältä direktiivin 2005/85 4 artiklan 1 kohdasta ja 8 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että määrittävän viranomaisen tehtävänä on suorittaa hakemusten asianmukainen tutkinta, jonka päätteeksi se tekee niistä päätöksen (tuomio 25.1.2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, 40 kohta).

- 50 Kuten julkisasiamies on erityisesti esittänyt ratkaisuehdotuksensa 59 kohdassa, kysymystä siitä, muodostavatko todetut olosuhteet sellaisen uhan, että kyseessä oleva henkilö voi perustellusti pelätä henkilökohtaisen tilanteensa valossa tosiasiallisesti joutuvansa vainoksi katsottavien tekojen kohteeksi, on joka tapauksessa arvioitava huolellisesti ja varovaisesti, koska esille tulevat kysymykset koskevat ihmisten koskemattomuutta ja henkilökohtaisia vapauksia, ja nämä kysymykset kuuluvat unionin perusarvoihin (tuomio 2.3.2010, Salahadin Abdulla ym., C-175/08, C-176/08, C-178/08 ja C-179/08, EU:C:2010:105, 89 ja 90 kohta).
- 51 Toisaalta direktiivin 2004/83 4 artiklan 3 kohdan a–c alakohdasta ja 5 kohdasta käy ilmi, että kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkintaan kuuluu aina tapauskohtainen arviointi, joka käsittää kaikki asianomaisen henkilön alkuperämaahan silloin, kun hakemusta koskevaa päätöstä tehdään, liittyvät asiaan vaikuttavat tosiseikat, hänen esittämänsä asiaan vaikuttavat lausumat ja asiakirjat sekä hänen asemansa ja henkilökohtaiset olosuhteet. Toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa otettava huomioon myös näytön puuttumisesta annettu selitys ja hakijan yleinen uskottavuus (ks. analogisesti tuomio 25.1.2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, 41 kohta).
- 52 On myös muistutettava, että – kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 58 kohdassa – direktiivin 2005/85 28 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat katsoa turvapaikkahakemuksen perusteettomaksi vain, jos määrittävä viranomainen on todennut, että hakijalla ei ole edellytyksiä pakolaisaseman saamiseksi direktiivin 2004/83 nojalla.
- 53 Näin ollen silloin, kun henkilö täyttää direktiivin 2004/83 9 ja 10 tai 15 artiklassa säädetyt aineelliset edellytykset kansainvälisen suojelun myöntämiseksi, jäsenvaltioiden on – jollei kyseisessä direktiivissä säädetyistä poissulkemisperusteista muuta johdu – myönnettävä haettu kansainvälinen suojelu, eikä jäsenvaltioilla ole tältä osin harkintavaltaa (ks. vastaavasti tuomio 29.7.2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 54 Edellä 48–53 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, että direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohdassa säädetty yhteistyövelvoite merkitsee sitä, että määrittävä viranomainen, tässä tapauksessa IPO, ei voi tutkia hakemuksia asianmukaisesti eikä näin ollen todeta hakemusta perusteettomaksi ottamatta hakemusta ratkaistessaan huomioon yhtäältä kaikkia merkityksellisiä tosiseikkoja, jotka koskevat alkuperämaassa vallitsevaa yleistä tilannetta, ja toisaalta kaikkia hakijan henkilökohtaiseen asemaan ja henkilökohtaiseen tilanteeseen liittyviä merkityksellisiä seikkoja.
- 55 Alkuperämaassa vallitsevaa yleistä tilannetta koskevien merkityksellisten tosiseikkojen osalta direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohdasta ja direktiivin 2005/85 8 artiklan 2 kohdan b alakohdasta yhdessä luettuina ilmenee, että jäsenvaltioiden on huolehdittava, että turvapaikanhakijoiden alkuperämaissa ja tarvittaessa myös kauttakulkumaissa vallitsevasta yleisestä tilanteesta hankitaan täsmällistä ja ajantasaista tietoa (tuomio 22.11.2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, 67 kohta).
- 56 Hakijan henkilökohtaiseen asemaan ja henkilökohtaiseen tilanteeseen liittyvistä merkityksellisistä seikoista on muistutettava, että direktiivin 2005/85 säännöksillä ei rajoiteta niitä keinoja, joita kyseiset viranomaiset voivat käyttää, eikä niissä etenkään suljeta pois asiantuntijalausuntojen käyttämistä tosiseikkoja ja olosuhteita koskevassa arviointiprosessissa hakijan todellisen kansainvälisen suojelun tarpeen selvittämiseksi tarkemmin, edellyttäen, että mahdolliseen asiantuntijalausunnon hankkimiseen tässä yhteydessä liittyvät menettelytavat ovat muiden asian

kannalta merkityksellisten unionin oikeussäntöjen mukaisia, ja erityisesti on noudatettava perusoikeuskirjassa taattuja perusoikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 25.1.2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, 34 ja 35 kohta).

- 57 Näin edellytettyyn yksilölliseen arviointiin voi siis kuulua muun muassa lääketieteellis-oikeudellisen asiantuntijalausunnon käyttäminen, jos tällainen asiantuntijalausunto on tarpeellinen tai merkityksellinen, jotta hakijan todellinen kansainvälisen suojelun tarve voidaan arvioida vaaditulla tarkkaavaisuudella ja varovaisuudella, edellyttäen, että tällaisen lausunnon käyttämiseen liittyvät menettelytavat ovat muun muassa perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien mukaisia.
- 58 Tästä seuraa, että määrittävällä viranomaisella on harkintavaltaa tällaisen asiantuntijalausunnon tarpeellisuuden ja merkityksellisyyden osalta ja että kun se toteaa lausunnon olevan tarpeellinen tai merkityksellinen, sen on tehtävä yhteistyötä hakijan kanssa lausunnon hankkimiseksi – edellisessä kohdassa mainituissa rajoissa.
- 59 On vielä mainittava, siltä osin kuin ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että High Court pohtii erityisesti sitä, sovelletaanko edellä 54–58 kohdassa esitettyjä toteamuksia myös IPAT:iin, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmänsi vastauksena unionin tuomioistuimen esittämään kysymykseen, että sovellettavasta Irlannin lainsäädännöstä seuraa, että IPAT:n tehtävänä on harjoittaa IPO:n päätösten täysimääräistä ja ex nunc -valvontaa, että sillä on erityisesti toimivalta vaatia oikeus- ja tasa-arvoministeriä suorittamaan tutkimuksia tai toimittamaan sille tietoja ja että IPAT voi muun muassa tällaisten seikkojen perusteella vahvistaa IPO:n päätökset tai kumota ne ja suositella sitovasti pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämistä.
- 60 Niinpä on todettava, että mainittuja toteamuksia sovelletaan myös IPAT:iin. Tällainen IPO:n päätöksen perustelujen perusteltavuuden valvonta edellyttää nimittäin hakijan alkuperämaassa vallitsevaa tilannetta koskevien täsmällisten ja ajantasaisien tietojen, jotka ovat muun muassa kyseisen päätöksen perustana, hankkimista ja tutkimista sekä mahdollisuutta määrätä asian selvittämistoimista ex nunc -ratkaisun antamiseksi. IPAT:lla voi siis olla velvollisuus hankkia ja tutkia tällaisia täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja, mukaan lukien merkitykselliseksi tai tarpeelliseksi katsottu lääketieteellis-oikeudellinen asiantuntijalausunto.
- 61 Ensimmäiseen ja kuudenteen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetty yhteistyövelvoite velvoittaa määrittävän viranomaisen hankkimaan yhtäältä täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja kaikista merkityksellisistä tosiseikoista, jotka koskevat turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua hakevan henkilön alkuperämaassa vallitsevaa yleistä tilannetta, sekä toisaalta hakijan mielenterveyden tilaa koskevan lääketieteellis-oikeudellisen asiantuntijalausunnon, jos asiassa on olemassa viitteitä mielenterveysongelmista, jotka voivat johtua alkuperämaassa sattuneesta traumatisoivasta tapahtumasta, ja jos tällaisen asiantuntijalausunnon hankkimista on pidettävä tarpeellisena tai merkityksellisenä hakijan todellisen kansainvälisen suojelun tarpeen arvioimiseksi, edellyttäen, että tällaisen lausunnon käyttämiseen liittyvät menettelytavat ovat muun muassa perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien mukaisia.

Toinen ja kolmas kysymys, jotka koskevat yhteistyövelvoitteen laiminlyönnistä aiheutuvia menettelyllisiä seurauksia

- 62 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että kansallisessa oikeudessa säädetyn toisen asteen tuomioistuinvalvonnan yhteydessä jo pelkästään kyseisessä säännöksessä säädetyn yhteistyövelvoitteen laiminlyönnistä on seurattava kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä nostetun kanteen hylkäämisestä annetun ratkaisun kumoaminen, vai voidaanko kansainvälisen suojelun hakijaa vaatia osoittamaan, että ratkaisu, jolla kanne hylätään, olisi voinut olla erilainen ilman tällaista laiminlyöntiä.
- 63 Aluksi on mainittava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyynnössään antamien tietojen sekä sen unionin tuomioistuimen esittämään kysymykseen antaman vastauksen mukaan IPAT:ia on pidettävä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena, jolle direktiivin 2005/85 39 artiklassa säädetty tuomioistuinvalvontaan liittyvät tehtävät on annettu. Tällä perusteella sen tehtävänä on suorittaa edellä 59 kohdassa mainittu täysimääräinen tuomioistuinvalvonta, joka tarkoittaa, että sillä on toimivalta antaa ex nunc -ratkaisu sille tarvittaessa sen kehotuksesta esitetyistä seikoista ja että sillä on toimivalta pysyttää tai kumota kyseisten seikkojen perusteella IPO:n päätös ja tarvittaessa suositella sitovasti pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämistä. On lisättävä, ettei unionin tuomioistuimessa ole väitetty – eikä unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmene –, ettei tuomioistuinvalvonta, jota IPAT näin harjoittaa sellaisten IPO:n päätösten osalta, joilla kansainvälistä suojelua koskeva hakemus hylätään, täyttäisi kyseisen 39 artiklan vaatimuksia.
- 64 Ennakkoratkaisupyynnöstä ja kyseisestä vastauksesta ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta on puolestaan pidettävä toisen asteen tuomioistuimena, jonka tehtävänä on – kuten se on täsmentänyt – sellainen IPAT:n päätösten valvonta, joka rajoittuu yhtäältä toimivallan ylittämiseen, oikeudellisiin tai olennaisiin tosiseikkoja koskeviin virheisiin, päätöksen epärationalisuuteen tai suhteettomuuteen sekä menettelyn oikeudenmukaisuuden periaatteen tai luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen ja toisaalta tällaisten päätösten kumoamiseen ja asioiden palauttamiseen IPAT:lle siinä tapauksessa, että tällainen lainvastaisuus todetaan.
- 65 Kuten kyseinen tuomioistuin on myös täsmentänyt, sen on kuitenkin pidättäydyttävä päätöksen kumoamisesta ja asian palauttamisesta, jos on ilmeistä, että IPAT:n päätös ei olisi voinut olla toisenlainen myöskään ilman todettua lainvastaisuutta. Irlannin oikeuden mukaan päätöksen kumoamista vaativan asianosaisen on osoitettava, että päätös olisi voinut olla erilainen ilman kyseistä lainvastaisuutta.
- 66 Koska direktiiviin 2005/85 ei sisälly mitään sääntöä, joka koskisi mahdollisuutta hakea muutosta ratkaisuun, jolla ratkaistaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä nostettu kanne, tai jolla säänneltäisiin nimenomaisesti mahdollista muutoksenhakua koskevaa järjestelmää, on katsottava, että mainitussa 39 artiklassa – luettuna perusoikeuskirjan 18 ja 47 artiklan valossa – annettu suoja rajoittuu siihen, että olemassa on yksi oikeussuojakeino tuomioistuimessa, eikä se edellytä useiden oikeusasteiden perustamista (ks. vastaavasti tuomio 26.9.2018, Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Muutoksenhaun lykkäävä vaikutus), C-180/17, EU:C:2018:775, 33 kohta).

- 67 Kun kyseessä olevasta alasta ei ole annettu unionin sääntöjä, kunkin jäsenvaltion on menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen nojalla päätettävä sisäisessä oikeusjärjestyksessään mahdollisesta sellaisen toisen asteen tuomioistuimen perustamisesta, jossa voidaan hakea muutosta tuomioon, jolla ratkaistaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä nostettava kanne, ja säädettävä tarvittaessa kyseistä toisen asteen tuomioistuinta koskevista yksityiskohtaisista menettelysäännöistä, kuitenkin sillä edellytyksellä, että tällaiset menettelysäännöt eivät ole unionin oikeuden piiriin kuuluvien tilanteiden osalta epäedullisempia kuin samankaltaisten kansallisen oikeuden piiriin kuuluvien tilanteiden osalta (vastaavuusperiaate), eivätkä ne ole sellaisia, että unionin oikeudessa vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 26.9.2018, Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Muutoksenhaun lykkäävä vaikutus), C-180/17, EU:C:2018:775, 34 ja 35 kohta ja tuomio 15.4.2021, Belgian valtio (Siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat), C-194/19, EU:C:2021:270, 42 kohta).
- 68 Vastaavuusperiaatteesta on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen unionin tuomioistuimen sille esittämään kysymykseen antamasta vastauksesta ilmenee, että edellä 64 ja 65 kohdassa mainittuja menettelysääntöjä sovelletaan kyseisen tuomioistuimen toisena oikeusasteena harjoittamaan valvontaan aina eli sekä silloin, kun tilanne kuuluu unionin oikeuden piiriin, että silloin, kun se kuuluu kansallisen oikeuden piiriin.
- 69 Tehokkuusperiaatteesta on mainittava, ettei vaikuta siltä, että todistustaakka siitä, että IPO:n ja/tai IPAT:n päätös olisi voinut olla erilainen ilman todettua yhteistyövelvoitteen laiminlyöntiä, tekisi unionin oikeudessa annettujen oikeuksien käyttämisestä käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava.
- 70 Yhtäältä tällainen velvoite ei nimittäin näytä merkitsevän sitä, että kansainvälisen suojelun hakijan olisi osoitettava, että päätös olisi ollut erilainen ilman kyseistä laiminlyöntiä, vaan hänen on osoitettava ainoastaan, ettei voida sulkea pois sitä, että päätös olisi voinut olla erilainen.
- 71 Toisaalta jos heti aluksi käy ilmi tai jos toimivaltainen viranomainen onnistuu osoittamaan ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa – mahdollisesti vastauksena kansainvälisen suojelun hakijan väitteisiin –, että päätös ei ilman mainittua laiminlyöntiäkään olisi missään tapauksessa voinut olla toisenlainen, ei vaikuta siltä, että tilanteessa olisi kyse sellaisista unionin oikeuteen perustuvista oikeuksista, joiden käyttäminen olisi käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmaisee valvovansa itse mainitun päätöksen perusteltavuutta, joten tällaisessa tapauksessa ratkaisun kumoaminen ja asian palauttaminen IPAT:n käsiteltäväksi saattaisi merkitä pelkkää kyseisen valvonnan kaksinkertaistumista ja menettelyn tarpeetonta pitkittymistä.
- 72 Edellä esitetyn perusteella toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että kansallisessa oikeudessa säädetyt toisen asteen tuomioistuinvalvonnan yhteydessä jo pelkästään sen toteamisesta, että kyseisessä säännöksessä säädettyä yhteistyövelvoitetta ei ole noudatettu, ei tarvitse seurata kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä nostetun kanteen hylkäämisestä annetun ratkaisun kumoamista, koska kansainvälisen suojelun hakijaa voidaan vaatia osoittamaan, että ratkaisu, jolla kanne hylätään, olisi voinut olla erilainen ilman tällaista laiminlyöntiä.

Neljäs ja viides kysymys, jotka koskevat kohtuullista käsittelyaikaa

- 73 Neljännellä ja viidennellä kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele lähinnä, onko unionin oikeutta ja erityisesti direktiivin 2005/85 23 artiklan 2 kohtaa ja 39 artiklan 4 kohtaa tulkittava siten, että pitkä aika yhtäältä turvapaikkahakemuksen jättämisen ja toisaalta sen, että määrittämisestä vastaava viranomainen ja toimivaltainen ensimmäisen asteen tuomioistuin antavat ratkaisunsa, välillä voidaan oikeuttaa jäsenvaltiossa kyseisenä aikana tapahtuneilla lainsäädäntömuutoksilla, ja jos ei voida, voiko siitä, että toinen näistä ajoista on mahdollisesti kohtuuttoman pitkä, olla sellaisenaan seurauksena toimivaltaisen ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksen kumoaminen.
- 74 Kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 89–93 kohdassa, direktiivin 2005/85 rakenteesta, systematiikasta ja tavoitteista ilmenee ensinnäkin, että direktiivin 23 artiklan 2 kohdassa ja 39 artiklan 4 kohdassa säädetyt määräajat on erotettava toisistaan, koska ensin mainittua sovelletaan hallinnolliseen menettelyyn, kun taas jälkimmäinen koskee tuomioistuinmenettelyä.
- 75 Kuten myös kyseisten säännösten sanamuodosta ilmenee, määräajat eivät ole päätöksenteossa sitovia.
- 76 Koska ensin mainitussa säännöksessä säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että hallinnollinen menettely saatetaan päätökseen mahdollisimman pian, koska toisessa niistä säädetään nimenomaisesti, että jäsenvaltiot voivat säätää määräajasta, jonka kuluessa toimivaltaisen tuomioistuimen on tutkittava määrittävän viranomaisen päätös, ja koska direktiivin 2005/85 johdanto-osan 11 perustelukappaleessa todetaan, että on sekä jäsenvaltioiden että hakijoiden edun mukaista, että hakemukset ratkaistaan mahdollisimman nopeasti, kyseisessä direktiivissä edellytetään, että sekä kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset että muun muassa päätöksiä, joilla tällaiset hakemukset hylätään, koskevat kanteet käsitellään joutuisasti.
- 77 Tosiasiallinen mahdollisuus saada toissijainen suojeluasema edellyttää nimittäin, että hakemus käsitellään kohtuullisessa ajassa (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2014, N., C-604/12, EU:C:2014:302, 45 kohta). Lisäksi perusoikeuskirjan 47 artiklan sanamuodosta ilmenee, että tehokas oikeussuoja edellyttää, että jokaisella on oikeus muun muassa siihen, että tuomioistuin käsittelee hänen asiansa kohtuullisen ajan kuluessa.
- 78 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siis tutkittava, tehtiinkö IPO:n hallinnollisen vaiheen päätteeksi ja IPAT:n ensimmäisessä oikeusasteessa käydyn menettelyn päätteeksi tekemät päätökset kohtuullisessa ajassa, kun otetaan huomioon käsiteltävän asian olosuhteet.
- 79 Tällaisista olosuhteista on todettu oikeuskäytännössä, että kun menettelyn kesto ei ole vahvistettu unionin oikeuden säännöksessä tai määräyksessä, kyseisen toimen toteuttamiseen käytetyn ajan kohtuullisuutta on arvioitava kunkin asian kaikkien olosuhteiden perusteella niin, että huomioon otetaan erityisesti oikeusriidan merkitys asianomaiselle, asian monimutkaisuus sekä se, miten asianosaiset ovat toimineet (ks. vastaavasti tuomio 25.6.2020, EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 122 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 80 Näihin kullekin asialle ominaisiin olosuhteisiin eivät kuitenkaan kuulu jäsenvaltiossa asian käsittelyn hallinnollisen vaiheen tai tuomioistuinmenettelyn aikana tehdyt lainmuutokset. Edellä 76 ja 77 kohdassa esiin tuoduista seikoista nimittäin ilmenee, että jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tällaiset menettelyt saatetaan päätökseen mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa

kohtuullisessa ajassa. Ne eivät siten voi vedota lainsäädäntömuutosten kaltaisiin seikkoihin, joista ne itse ovat vastuussa, oikeuttaakseen kyseisen vaatimuksen mahdollisen noudattamatta jättämisen.

- 81 Kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 103–105 kohdassa, kansainvälisen suojelun alaan kuuluvien asioiden käsittelyä kohtuullisessa ajassa koskevan vaatimuksen mahdollisesta noudattamatta jättämisestä sekä hallinnollisessa vaiheessa että tuomioistuinmenettelyssä ei kuitenkaan voi yksinään seurata sellaisen ratkaisun kumoamista, jolla hylätään kanne sellaisesta päätöksestä, jolla kansainvälistä suojelua koskeva hakemus hylätään, paitsi jos kohtuullisen ajan ylittyminen on johtanut puolustautumisoikeuksien loukkaamiseen.
- 82 Koska päätöksissä siitä, ovatko kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset perusteltuja vai eivät, on otettava huomioon direktiivissä 2004/83 säädetyt aineelliset edellytykset kansainvälisen suojelun myöntämiselle, kohtuullista kestoja koskevan vaatimuksen noudattamatta jättäminen ei voi johtaa – jos asiassa ei ole viitteitä siitä, että hallinnollisen menettelyn tai tuomioistuinmenettelyn kohtuuton kesto on vaikuttanut oikeusriidan ratkaisun sisältöön – hallintopäätöksen tai tuomioistuinratkaisun kumoamiseen (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2014, *Bolloré v. komissio*, C-414/12 P, ei julkaistu, EU:C:2014:301, 84 kohta).
- 83 Jos sitä vastoin on viitteitä siitä, että hallinnollisen menettelyn tai tuomioistuinmenettelyn kohtuuton kesto on voinut vaikuttaa asian ratkaisun sisältöön, kohtuullisen ajan ylittäminen voi johtaa riidanalaisen hallintopäätöksen tai valituksenalaisen tuomioistuinratkaisun kumoamiseen erityisesti silloin, kun kohtuullisen ajan ylittämisestä seuraa, että puolustautumisoikeuksia, jotka kuuluvat perusoikeuksiin, jotka ovat erottamaton osa yleisiä oikeusperiaatteita, joiden noudattamista unionin tuomioistuin valvoo, on loukattu (ks. analogisesti tuomio 25.10.2011, *Solvay v. komissio*, C-110/10 P, EU:C:2011:687, 47–52 kohta).
- 84 Unionin tuomioistuimelle toimitettuun asiakirja-aineistoon ei sisälly mitään seikkaa, jolla pyrittäisiin osoittamaan, että siitä, että jompikumpi pääasiassa kyseessä olevista kahdesta käsittelyajasta oli mahdollisesti kohtuuton, on seurannut X:n puolustautumisoikeuksien loukkaaminen, mutta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on vielä tarkistettava tämä seikka.
- 85 Neljänten ja viidennen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että unionin oikeutta ja erityisesti direktiivin 2005/85 23 artiklan 2 kohtaa ja 39 artiklan 4 kohtaa on tulkittava siten, että
- pitkää aikaa yhtäältä turvapaikkahakemuksen jättämisen ja toisaalta sen, että määrittämisestä vastaava viranomaisena ja toimivaltainen ensimmäisen asteen tuomioistuin antavat ratkaisunsa, välillä ei voida oikeuttaa jäsenvaltiossa kyseisenä aikana tapahtuneilla lainsäädäntömuutoksilla, ja
 - pelkästään sillä, että toinen näistä käsittelyajoista on kohtuuttoman pitkä, ei voida – ellei asiassa ole mitään viitteitä siitä, että hallintomenettelyn tai tuomioistuinmenettelyn kohtuuton kesto on vaikuttanut oikeusriidan ratkaisun sisältöön – oikeuttaa toimivaltaisen ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksen kumoamista.

Seitsemäs kysymys, joka koskee hakijan yleistä uskottavuutta

- 86 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee seitsemännellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdan e alakohtaa tulkittava siten, että kansainvälistä suojelua koskevaan alkuperäiseen hakemukseen sisältyvä valheellinen lausuma, jonka turvapaikanhakija on selittänyt ja oikaissut ensimmäisen tilaisuuden saatuaan, on yksinään omiaan estämään sen, että hänet todetaan yleisesti uskottavaksi kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla.
- 87 Direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdassa säädetään, että vaikka jäsenvaltiot soveltavat periaatetta, jonka mukaan hakijan velvollisuutena on esittää hakemuksen perusteluiksi tarvittavat seikat, ja vaikka joidenkin hakijan lausumien seikkojen tueksi ei olisi esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, näitä seikkoja ei tarvitse todentaa, jos kyseisen säännöksen a–e alakohdassa luetellut edellytykset täyttyvät.
- 88 Kyseiset kumulatiiviset edellytykset liittyvät siihen, että hakija on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa mahdollisimman pian, että hän on todella yrittänyt esittää näyttöä hakemuksensa tueksi, että kaikki hakijan saatavissa olevat olennaiset seikat on esitetty ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen puuttumisesta on annettu tyydyttävä selitys, että hakijan lausumia pidetään johdonmukaisina ja uskottavina eivätkä ne ole ristiriidassa hänen tapaukseensa liittyvien saatavilla olevien tapauskohtaisten ja yleisten tietojen kanssa ja että hakija on todettu yleisesti uskottavaksi.
- 89 Niinpä direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdasta ilmenee, että jos kyseisen säännöksen a–e alakohdassa luetellut edellytykset eivät täyty kumulatiivisesti, turvapaikanhakijoiden lausumat, joiden tueksi ei ole esitetty näyttöä, voivat vaatia todentamista (ks. vastaavasti tuomio 2.12.2014, A ym., C-148/13-C–150/13, EU:C:2014:2406, 51 kohta).
- 90 Tästä seuraa, että turvapaikanhakijan yleinen uskottavuus on yksi huomioon otettavista seikoista muiden joukossa, kun direktiivin 2004/83 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa ensimmäisessä arviointivaiheessa, joka koskee sellaisten tosiseikkojen toteamista, jotka voivat olla hakemusta tukevia todisteita, selvitetään, edellyttävätkö turvapaikanhakijoiden lausumat todentamista.
- 91 Yksittäistapauksessa tehtävät, direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdan a–d alakohdassa ilmaistuihin edellytyksiin liittyvät toteamukset voivat vaikuttaa kyseisen säännöksen e alakohdassa tarkoitettuun hakijan yleisen uskottavuuden arviointiin.
- 92 Kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 109 kohdassa, turvapaikanhakijan yleisen uskottavuuden arviointi ei kuitenkaan voi rajoittua mainittujen direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdan a–d alakohdassa säädettyjen edellytysten huomioon ottamiseen, vaan Saksan hallituksen esittämän mukaisesti kokonaisarviointissa ja tapauskohtaisessa arvioinnissa on otettava huomioon kaikki muut käsiteltävän asian kannalta merkitykselliset seikat.
- 93 Kansainvälistä suojelua koskevassa alkuperäisessä hakemuksessa oleva valheellinen lausuma on toki tällaisessa arvioinnissa merkityksellinen seikka, joka on otettava huomioon. Se ei kuitenkaan yksinään voi estää sitä, että hakija todetaan yleisesti uskottavaksi. Merkitystä on nimittäin myös sillä, että turvapaikanhakija on selittänyt tällaisen valheellisen lausuman ja oikaissut sen ensimmäisen tilaisuuden saatuaan, kyseisen valheellisen lausuman korvanneilla väitteillä ja turvapaikanhakijan myöhemmällä käyttäytymisellä.

- 94 Jos kaikkien pääasiassa merkityksellisten seikkojen arviointi johtaisi siihen, ettei turvapaikanhakijaa voida todeta yleisesti uskottavaksi, hänen lausumansa, joiden tueksi ei ole esitetty näyttöä, voivat siis edellyttää todentamista, missä tapauksessa asianomaisella jäsenvaltiolla saattaa olla velvollisuus tehdä yhteistyötä kyseisen turvapaikanhakijan kanssa – kuten muun muassa edellä 47 ja 48 kohdassa muistutettiin –, jotta kaikki turvapaikkahakemusta mahdollisesti tukevat seikat voidaan ottaa huomioon.
- 95 Seitsemänten kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että kansainvälistä suojelua koskevaan alkuperäiseen hakemukseen sisältyvä valheellinen lausuma, jonka turvapaikanhakija on selittänyt ja oikaissut ensimmäisen tilaisuuden saatuaan, ei yksinään ole omiaan estämään sitä, että hänet todetaan yleisesti uskottavaksi kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla.

Oikeudenkäyntikulut

- 96 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY 4 artiklan 1 kohtaa**

on tulkittava siten, että

- siinä säädetty yhteistyövelvoite velvoittaa määrittävän viranomaisen hankkimaan yhtäältä täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja kaikista merkityksellisistä tosiseikoista, jotka koskevat turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua hakevan henkilön alkuperämaassa vallitsevaa yleistä tilannetta, sekä toisaalta hakijan mielenterveyden tilaa koskevan lääketieteellisen oikeudellisen asiantuntijalausannon, jos asiassa on olemassa viitteitä mielenterveysongelmista, jotka voivat johtua alkuperämaassa sattuneesta traumatisoivasta tapahtumasta, ja jos tällaisen asiantuntijalausannon hankkimista on pidettävä tarpeellisena tai merkityksellisenä hakijan todellisen kansainvälisen suojelun tarpeen arvioimiseksi, edellyttäen, että tällaisen lausunnon käyttämiseen liittyvät menettelytavat ovat muun muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien mukaisia.
- kansallisessa oikeudessa säädetyn toisen asteen tuomioistuinvalvonnan yhteydessä jo pelkästään sen toteamisesta, että kyseisessä säännöksessä säädettyä yhteistyövelvoitetta ei ole noudatettu, ei tarvitse seurata kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä nostetun kanteen hylkäämisestä annetun ratkaisun kumoamista, koska kansainvälisen suojelun hakijaa voidaan vaatia osoittamaan, että ratkaisu, jolla kanne hylätään, olisi voinut olla erilainen ilman tällaista laiminlyöntiä.

2) Unionin oikeutta, erityisesti pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY 23 artiklan 2 kohtaa ja 39 artiklan 4 kohtaa, on tulkittava siten, että

- pitkää aikaa yhtäältä turvapaikkahakemuksen jättämisen ja toisaalta sen, että määrittämisestä vastaava viranomainen ja toimivaltainen ensimmäisen asteen tuomioistuin antavat ratkaisunsa, välillä ei voida oikeuttaa jäsenvaltiossa kyseisenä aikana tapahtuneilla lainsäädäntömuutoksilla, ja
- pelkästään sillä, että toinen näistä käsittelyajoista on kohtuuttoman pitkä, ei voida – ellei asiassa ole mitään viitteitä siitä, että hallintomenettelyn tai tuomioistuimenmenettelyn kohtuuton kesto on vaikuttanut oikeusriidan ratkaisun sisältöön – oikeuttaa toimivaltaisen ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksen kumoamista.

3) Direktiivin 2004/83 4 artiklan 5 kohdan e alakohtaa

on tulkittava siten, että

kansainvälistä suojelua koskevaan alkuperäiseen hakemukseen sisältyvä valheellinen lausuma, jonka turvapaikanhakija on selittänyt ja oikaissut ensimmäisen tilaisuuden saatuaan, ei yksinään ole omiaan estämään sitä, että hänet todetaan yleisesti uskottavaksi kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla tavalla.

Allekirjoitukset